

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 4

: Hz. Muhammed'in Hayatı

Konu

: Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Daveti: Mekke Dönemi

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Hira Günleri ve İlk Vahyin Gelişi (610)

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğup büyüdüğü dönemde Arap Yarımadası'nda putperestlik yaygındı. İnsanlar Allah'ın (c.c.) birliği inancından sapmış, putlara tapar hâle gelmişti. Her kabilenin kutsal Kâbe'de bir putu vardı. İnsanlar putların önünde dua ediyor, onlar adına kurbanlar kesiyordu. Bunun yanında toplumda kötü davranış ve zararlı alışkanlıklar artmıştı. İnsanlar, hürler ve köleler olmak üzere sınıflara ayrılmıştı. Toplumda kız çocukları ve kadınlar hor görülüyor, güçlüler zayıfları eziyordu. İçki içmek, kumar, falcılık yapmak gibi zararlı alışkanlıklar yaygınlaşmıştı. Hz. Muhammed (s.a.v.) gençliğinde, Mekke toplumunun içine düştüğü bu kötü durumdan rahatsızlık duyuyor ve sıkılıyordu. Bu sebeple de o, gençlik yıllarından itibaren zaman zaman Nur Dağı'ndaki Hira Mağarası'na gidiyordu. Burada, sakin bir ortamda tek başına kalmanın, Yüce Yaratıcı'yı düşünmenin huzurunu yaşıyordu. Zamanını dua ve tefekkürle geçiriyordu. Hz. Muhammed (s.a.v.) özellikle otuz beş yaşından itibaren Hira Mağarası'na daha sık gidip geliyordu. O, yanına biraz yiyecek ve içecek alıp özellikle ramazan ayını burada geçirmeye önem veriyordu.

Hz. Muhammed (s.a.v.), 610 yılının Ramazan ayında Hira Mağarası'ndayken vahiy meleği Cebrail (a.s.) Peygamberimizin (s.a.v.) yanına geldi ve ona "Oku!" diye seslendi. Cebrail'i (a.s.) karşısında gören Hz. Muhammed (s.a.v.), çok heyecanlandı ve "Ben okuma bilmem." dedi. Cebrail (a.s.) Peygamberimize (s.a.v.) tekrar "Oku!" diye hitap etti. Hz. Peygamber (s.a.v.) okuma bilmediğini yineledi. Cebrail (a.s.) üçüncü kez "Oku!" deyince Hz. Muhammed (s.a.v.) "Ne okuyayım?" dedi. Bunun üzerine Cebrail (a.s.) "Yaratan Rabb'inin adıyla oku! O, insanı embriyodan yarattı. Oku! İnsana bilmediklerini belleten, kalemle (yazmayı) öğreten Rabb'in en büyük kerem sahibidir." anlamına gelen Alak suresinin ilk beş ayetini indirdi. Böylece Hz. Peygamber (s.a.v.) Yüce Allah'tan (c.c.) ilk vahyi aldı. Peygamberimiz (s.a.v.) bu sırada kırk yaşındaydı.

Peygamberimize (s.a.v.) inen ilk ayetlerin "Oku!" emriyle başlaması ve bu ayetlerde kaleme vurgu yapılması İslam'ın ilme önem verdiğinin bir göstergesidir. Ayrıca Hz. Peygamber'e (s.a.v.) indirilen ilk ayetlerde insan yaratılışına dikkat çekilmekte ve Allah'ın (c.c.), kullarına karşı çok cömert olduğu ifade edilmektedir. Böylece Allah'ın (c.c.) yüceliği ve gücü vurgulanmaktadır.

Hz. Peygamber (s.a.v.), Hira Mağarası'nda Cebrail'den (a.s.) ilk vahyi aldıktan sonra telaşlı bir şekilde hızla evine döndü. Yaşadığı olayı eşi Hz. Hatice'ye (r.a.) anlattı. Hz. Hatice (r.a.), Peygamberimizi (s.a.v.) sakinleştirmeye çalıştı ve ona şöyle dedi: "Korkma! Allah'a yemin ederim ki O seni hiçbir zaman utandırmaz. Çünkü sen, akraba hakkına riayet edersin, doğru konuşursun, âciz olanların işini yüklenirsin. Fakiri doyurur, misafiri ağırlar, halka yardım edersin."

Hz. Hatice (r.a.) daha sonra Peygamberimizi (s.a.v.) Yahudilik, Hristiyanlık gibi dinler hakkında bilgili bir kimse olan amcasının oğlu Varaka'ya götürdü. Varaka, Hz. Peygamber'i (s.a.v.) dinledikten sonra şunları söyledi: "Müjde sana ya Muhammed! Allah'a yemin ederim

ki sen Hz. İsa'nın haber verdiği son peygambersin. Gördüğün melek senden önce Cenab-ı Hakk'ın Hz. Musa'ya göndermiş olduğu Cibril (Cebrail)'dir..." Varaka'nın bu sözleri Hz. Muhammed'i (s.a.v.) hem rahatlatmış hem de peygamberlik gibi önemli bir görevin sorumluluğunu hissetmesini sağladı.

İlk vahiyden sonra bir süre Peygamberimize (s.a.v.) vahiy gelmedi. Bu süreye, "Vahyin kesintiye uğraması" anlamında "Fetretü'l - Vahiy" denir. Bu arada Hz. Peygamber (s.a.v.) Hira Mağarası'na gidip gelmesini sürdürdü. Bir gün Peygamberimiz (s.a.v.), Hira Mağarası'ndan dönerken yine Cebrail'i (a.s.) gördü ve büyük bir heyecan içinde evine döndü. Eve geldiğinde yatağına uzandı ve eşine "Beni örtünüz, beni örtünüz." diye seslendi. Peygamberimiz (s.a.v.) yatağında dinlenmeye çalışırken Cebrail (a.s.), Hz. Peygamber'e (s.a.v.) ikinci kez geldi ve Müddessir suresinin ilk beş ayetini indirdi. Yüce Allah (c.c.) bu ayetlerde şöyle buyurmaktadır: "Ey örtünüp bürünen (Resulüm)! Kalk da uyar. Rabb'ini yücelt. Elbiseni tertemiz tut. Kötü şeyleri terk et."(3) Böylece Peygamberimiz (s.a.v.) insanları İslam'a davet etmeye başladı. Onları yalnızca Allah'a (c.c.) inanıp ibadet etmeye, putlara tapmaktan vazgeçmeye çağırdı. O, Mekkeli müşriklerin tepkisini çekmemek ve onların baskılarına maruz kalmamak için İslam'a davetine ilk önce en yakınlarından başladı. Hz. Peygamber'e (s.a.v.) ilk inanan kişi eşi Hz. Hatice (r.a.) oldu. Onun ardından amcasının oğlu Hz. Ali (r.a.), azatlı kölesi Hz. Zeyd bin Harise (r.a.) ve en yakın arkadaşı Hz. Ebu Bekir (r.a.) Müslüman oldular. Bunlara tarihte "**ilk Müslümanlar**" denir.

Hiz. Hatice (r.a.): Mekke'nin ticaretle uğraşan insanlarından biriydi. O, güzel ahlakı, iffetli oluşu ve çalışkanlığı ile tanınıyordu. Hz. Muhammed (s.a.v.) gençliğinde onun ticaret kervanlarının idaresini yürüttü. Peygamberimiz (s.a.v.), Hz. Hatice (r.a.) ile bu süreçte tanıştı ve yirmi beş yaşındayken onunla evlendi. Onların bu evliliklerinden Kasım, Abdullah, Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm ve Fâtıma adlarında altı çocukları oldu. Hz. Hatice (r.a.), Peygamberimize (s.a.v.) büyük bir sevgi ve saygıyla bağlıydı. Peygamberimize (s.a.v.) ilk vahiy geldiğinde, hiç tereddüt göstermeden ona inandığını belirtti. Vefat edene kadar da maddi ve manevi olarak her zaman Hz. Peygamber'e (s.a.v.) destek ve yardımcı oldu.

Hiz. Ali (r.a.): Peygamberimizin (s.a.v.) amcası Ebu Talip'in oğludur. Hz. Muhammed (s.a.v.), Hz. Hatice'yle (r.a.) evlendikten sonra amcasına destek olmak için küçük yaşta Hz. Ali'yi (r.a.) yanına aldı ve onun bakımını kendisi üstlendi. Hz. Muhammed (s.a.v.) peygamberlikle görevlendirildiğinde, henüz çocuk yaşta olmasına rağmen Hz. Ali (r.a.), Peygamberimizin (s.a.v.) yanına gelerek Müslüman olduğunu bildirdi.

Hiz. Zeyd (r.a.): Peygamberimizin (s.a.v.) azatlı kölesidir. O, Hz. Peygamber'i (s.a.v.) çok seviyordu ve ona çok bağlıydı. Peygamberimiz (s.a.v.), Hz. Zeyd'i (r.a.) azat edip hürriyetine kavuşturduğunda o, ailesinin yanına dönmemiş ve Resullullah (s.a.v.) ile birlikte kalmayı tercih etmiştir. Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberlikle görevlendirildiğinde ona ilk inananlardan biri olmuştur.

Hiz. Ebu Bekir (r.a.): Hz. Muhammed'in (s.a.v.) çocukluk ve gençlik yıllarından itibaren en yakın arkadaşı ve samimi bir dostuydu. O, ticaretle uğraşıyordu ve Mekkelilerin zenginlerinden biriydi. Herkes ona büyük bir sevgi ve saygı duyuyordu. Hz. Ebu Bekir (r.a.), Hz. Muhammed'in (s.a.v.) peygamberlikle görevlendirildiğini duyunca hemen onun yanına geldi ve şehadet getirip Müslüman oldu.

Hiz. Muhammed (s.a.v.), İslam'ı Mekke'de üç yıl gizlice yaymaya çalıştı. Öncelikle İslam'ı en yakınlarına, tanıdığı ve güvendiğı insanlara tebliğ etti. Zaman zaman yeni Müslüman olanlarla Erkâm adlı sahabinin evinde gizlice bir araya geldi. Onlara İslam'ı anlattı ve kendisine inen ayetleri okudu. Hiz. Peygamber (s.a.v.), bu gizli davetle birlikte yeni Müslüman olanları, müşriklerin baskı ve eziyetlerinden korumayı amaçladı ve birçok kişinin İslam'a girmesini sağladı. Osman bin Affan (r.a.), Sa'd bin Ebi Vakkas (r.a.), Talha bin Ubeydullah (r.a.), Ammar bin Yasir (r.a.), Bilal-i Habeşi (r.a.), Ebu Zer el-Gıfari (r.a.)(4) bunlardan bazılarıdır.

İslam'a Açıkdan Davetin Başlaması

Hiz. Muhammed (s.a.v.), peygamberliğinin üçüncü yılının sonunda "Yakın akrabayı uyar." "Sana emrolunanı açıkça söyle ve ortak koşanlardan yüz çevir!"(6) ayetlerinin inmesiyle birlikte açıkdan davetine başladı. Önce akrabalarına amcası Ebu Talib'in evinde bir yemek ziyafeti verdi ve yemekten sonra onlara kendisinin Allah (c.c.) tarafından gönderilen bir peygamber olduğunu, putlara tapmaktan vazgeçmeleri gerektiğini bildirdi. Onlardan yalnızca Allah'a (c.c.) inanmalarını ve ona ibadet etmelerini istedi. Fakat amcası Ebu Leheb, Peygamberimize (s.a.v.) sert sözlerle tepki gösterdi.

Hiz. Peygamber (s.a.v.) bu kez bütün Mekkelileri İslam'a davet etmeye karar verdi ve Safa Tepesi'ne çıkıp insanlara şöyle seslendi:

— Ey Kureyş topluluğı! Şu dağın arkasında size saldırmak üzere bekleyen bir düşman ordusunun olduğunu söylesem bana inanır mısınız?

Orada bulunanlar hep bir ağızdan

— Evet, inanırız. Çünkü şimdiye kadar senin hiç yalan söylediğini duymadık, dediler.

Bunun üzerine Resulullah şöyle dedi:

— Ey Abdülmuttalipoğulları! Ey Abdümenafoğulları! Ey Zühreoğulları! Ben, şiddetli bir azap hususunda sizleri uyarıyorum. Allah benden en yakın akrabamı uyarmamı istedi. Sizler, 'Allah'tan başka ilah yoktur.' demedikçe benim size ne bu dünya ne de ahirette faydam dokunur. Hiz. Peygamber (s.a.v.), konuşmasını bitirir bitirmez Ebu Leheb "Helak olasıca. Bizi bunun için mi topladın?" diyerek Peygamberimize (s.a.v.) tepki gösterdi ve Resulullah'ı (s.a.v.) insanların gözünde küçük düşürmeye çalıştı.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) artık İslam'ı Mekke'de tüm insanlara açıkdan duyurmaya çalıştı. Onları putlara tapmaktan vazgeçmeye, sadece Allah'a (c.c.) inanıp ibadet etmeye çağırdı. Resulullah'ın (s.a.v.) ve Müslümanların çabaları sonucunda İslamiyet Mekke'de hızla yayılmaya başladı. Müslümanların sayısının her geçen gün artması müşrikleri endişelendirdi. Bunun sonucunda Mekke'li müşrikler, Müslümanlara karşı baskı ve eziyetlerini artırdılar. Peygamberimizle (s.a.v.) alay ettiler, onun insanlara İslam'ı anlatmasını engellemeye çalıştılar. Özellikle köle, kimsesiz ve güçsüz kimselerden Müslüman olanlara baskı ve şiddet uyguladılar. Örneğin; Ümeyye bin Halef adlı müşrik, kölesi Bilal-i Habeşi'yi Müslüman olduğu için kızgın kumlar üzerine yatırıp saatlerce güneşin altında bekletti. Müşrikler, Yasir ve eşi Sümeyye'yi Müslüman oldukları için şehit ettiler. Ancak bütün bu eziyet, işkence ve baskılar Müslümanları dinlerinden ve davalarından döndüremedi.

Peygamberimiz (s.a.v.) ve Müslümanlar güçlülere ve eziyetlere sabırla karşı koydular.

Müşrikler, Mekke'de İslam'ın yayılmasını önlemek için Ebu Talib'e gittiler ve ondan yeğeni Hiz. Muhammed'i (s.a.v.) davasından vazgeçirmesini istediler. Buna karşılık Peygamberimize (s.a.v.) para, mal, mülk, Mekke'nin liderliğini verme gibi çeşitli vaatlerde

bulundular. Ebu Talib, yeğeni Hz. Muhammed'i (s.a.v.) çağırıp müşriklerin isteğini ve teklifini ona iletti. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v.) "Ey amca! Allah'a yemin ederim ki Güneş'i sağ elime, Ay'ı sol elime koysunlar yine de davamdan dönmem." diyerek İslam'ı yayma konusundaki kararlılığını ortaya koydu ve müşriklerin teklifini reddetti. Ebu Talib ise Hz. Peygamber'e (s.a.v.) olan desteğini şöyle ifade etti: "Ey kardeşimin oğlu! İsteddiğini söyle, yemin ederim ki seni hiçbir zaman, hiçbir şey karşılığında himayesiz bırakmayacağım."

Habeşistan'a Hicret (615 - 616)

Müşriklerin, Mekke'de Müslümanlara yaptıkları zulüm, baskı ve şiddet dayanılmaz hâle gelmişti. Bu durum Peygamberimizi (s.a.v.) çok üzüyordu. Bir gün Allah Resulü (s.a.v.), Müslümanlardan isteyenlerin Habeşistan'a (bugünkü adıyla Etiyopya) hicret edebileceğini söyledi. Orada Müslümanların dinlerini özgürce yaşayabileceklerini ve rahat edebileceklerini belirtti. Bunun üzerine 615'te, on altı kişiden oluşan bir grup Müslüman Habeşistan'a hicret etti. Bu grubun içinde Peygamberimizin (s.a.v.) damadı Hz. Osman (r.a.) ile kızı Rukiye de vardı. Bundan bir yıl sonra da Peygamberimizin (s.a.v.) amcasının oğlu Cafer bin Ebi Talib'in (r.a.) başkanlığında, doksan dört kişiden oluşan bir grup Müslüman Habeşistan'a hicret etti."(10) Habeşistan Hükümdarı Necaşi Hristiyandı ve Habeşistan'da Hristiyanlık hâkimdi. Necaşi, Müslümanları ülkesine kabul etti ve onlara iyi davrandı.

İslamiyet öncesi Arap Yarımadası haritası

Mekkeli müşrikler, Müslümanları Habeşistan'da da rahat bırakmadılar. Müşrikler, Necaşi'den Müslümanları geri almak için çok değerli hediyelerle birlikte Necaşi'ye elçi gönderdiler. Necaşi, Mekkelilerin elçisi ile Müslümanlardan bazılarını huzurunda kabul etti. Müşrikler adına Amr bin Âs'ı, Müslümanlar adına da Cafer bin Ebi Talib'i (r.a.) dinledi. Onlara çeşitli sorular sordu ve sonunda müşriklerin gönderdiği hediyeleri iade ederek elçiyi eli boş bir şekilde geri çevirdi. Müslümanlara da ülkesinde güven içinde yaşayabileceklerini bildirdi ve

onları daima koruyup gözettiler. Müslümanlar çeşitli zamanlarda kendi istekleriyle ülkelerine geri döndüler.

Hız. Hamza (r.a.) ve Hız. Ömer'in (r.a.) Müslüman Oluşu

Peygamberimiz (s.a.v.), müşriklerin baskı, şiddet ve eziyetlerine rağmen Mekke'de İslam'ı anlatmaya devam ediyordu. Resulullah (s.a.v.), bir gün Safa Tepesi'nde otururken yanından Ebu Cehil geçti ve Peygamberimize (s.a.v.) ağır sözlerle hakaret etti. Bunu gören bir kadın, yolda giderken Peygamberimizin (s.a.v.) amcası Hız. Hamza'ya (r.a.) rastladı ve olayı ona anlattı. Hız. Hamza (r.a.) bu sırada avdan dönüyordu. Yeğenine yapılanları duyunca çok öfkelenildi ve doğruca Mekkelilerin toplantı yerine gitti. "Kardeşimin oğluna hakaret eden sen misin?" diyerek elindeki yay ile Ebu Cehil'in kafasına vurdu. Ebu Cehil kafasından yaralandı. Fakat Hız. Hamza'nın (r.a.) Müslüman olmasından korktuğu için ona ses çıkaramadı. Hız. Hamza (r.a.) daha sonra yeğenini görmek ve onu teselli etmek için Hız. Muhammed'in (s.a.v.) yanına gitti. Bir süre onunla sohbet ettikten sonra Peygamberimiz (s.a.v.) amcasını İslam'a davet etti ve onun Müslüman olmasının kendisini memnun edeceğini belirtti. Peygamberimizin (s.a.v.) sözlerinden etkilenen amcası Hız. Hamza (r.a.), orada şehadet getirip Müslüman oldu.

Güçlü ve cesur bir kimse olan Hız. Hamza'nın Müslüman olması, müşrikleri telaşlandırdı. Bunun üzerine Mekkelilerin ileri gelenleri Daru'n-Nedve'de toplandılar ve artık İslam'ın yayılmasını önlemek için Hız. Muhammed'i (s.a.v.) öldürmekten başka çarenin kalmadığına karar verdiler. Toplantıda Hız. Ömer (r.a.) da vardı ve o henüz Müslüman olmamıştı. Hız. Ömer (r.a.), bu işi ben yaparım, diyerek Hız. Peygamber'i (s.a.v.) öldürmek üzere yola çıktı. Nuaym bin Abdullah adlı kişi yolda öfkeli bir şekilde giden Hız. Ömer'i (r.a.) gördü ve ona nereye gittiğini sordu. Hız. Ömer (r.a.) da Hız. Muhammed'i (s.a.v.) öldürmeye gittiğini söyledi. Bunun üzerine Nuaym, Hız. Ömer'e (r.a.) çok zor bir işe kalkıştığını, kendi kız kardeşiyle eniştesinin de Müslüman olduğunu söyledi. Bunu duyan Hız. Ömer'in (r.a.) kızgınlığı ve öfkesi daha da arttı. Bu sefer o, yolunu değiştirip kız kardeşinin evine doğru yöneldi. Hız. Ömer (r.a.), kız kardeşinin evine vardığında eniştesi ve kız kardeşi içeride Kur'an okuyordu. Onlar, Hız. Ömer'in (r.a.) geldiğini görünce Kur'an ayetlerinin yer aldığı sayfaları saklamaya çalıştılar. Hız. Ömer (r.a.) bunu fark etti ve "Nedir o okuduğunuz şey?" diye bağırmaya başladı ve içeri girer girmez eniştesinin üzerine yürüdü. Bu sırada kız kardeşi araya girmeye çalıştı. Hız. Ömer (r.a.), eniştesine vururken onun eli kız kardeşinin yüzüne geldi. Bu sebeple kız kardeşinin yüzü kanlar içinde kaldı. Canı fena hâlde yanan kız kardeşi, Hız. Ömer'e (r.a.) cesur bir şekilde kendisinin ve eşinin Müslüman olduğunu, ne yaparsa yapsın asla dinlerinden dönmeyeceklerini söyledi. Bunun üzerine Hız. Ömer (r.a.) ne yapacağını, ne diyeceğini bilemedi ve kardeşine vurduğu için büyük bir üzüntü duydu. Kalbinin yumuşadığını, öfkesinin dindiğini hissetti ve kız kardeşinden, okudukları Kur'an ayetlerini getirmesini istedi. Hız. Ömer (r.a.), kardeşinin getirdiği Kur'an ayetlerini okuyunca çok etkilendi ve Hız. Peygamber'in (s.a.v.) yanına gitmek üzere oradan ayrıldı. Peygamberimiz (s.a.v.) bu sırada Erkâm adlı sahabinin evindeydi. Hız. Ömer (r.a.), Hız. Peygamber'in (s.a.v.) huzuruna vardığında şehadet getirdi ve Müslüman olduğunu açıkladı. Orada bulunan Müslümanlar buna çok sevindiler. Art arda Hız. Hamza (r.a.) ve Hız. Ömer (r.a.) gibi Mekke'nin iki güçlü insanının İslam'a girmesi, Müslümanları sevindirdi ve güçlendirdi.

Boykot Yılları (616 - 619)

Mekkeli müşriklerin, İslam'ın yayılmasını önlemek için başvurmadıkları yol kalmadı. Müşrikler, Müslümanlara karşı her türlü baskıyı uyguladılar. Peygamberimizle (s.a.v.) alay ettiler, onun insanlara İslam'ı anlatmasına engel olmaya çalıştılar. Kimsesiz ve zayıf Müslümanlara eziyet ve işkence ettiler. Yine de İslam'ın yayılmasını önleyemediler. En sonunda Müslümanlara boykot uygulamaya karar verdiler ve bunu yazıya geçirip Kâbe'nin duvarına astılar.

Müşriklerin aldığı boykot kararına göre Müslümanlarla ve Peygamberimizin (s.a.v.) kabilesi olan Haşimoğullarıyla her türlü sosyal ve ekonomik ilişki kesilecekti. Müslümanlara bir şey verilmeyecek ve onlardan hiçbir şey alınmayacaktı. Müslümanlarla alışveriş yapılmayacaktı. Ne onlara kız verilecek ne de onlardan kız alınacaktı.

Bu boykot uygulaması Müslümanları çok zor durumda bıraktı. Müslümanlar yeme ve içme gibi en temel ihtiyaçlarını karşılayamaz hâle geldiler. En sonunda bazı Mekkeliler, akrabalarının ve yakınlarının zor durumda kalmasından rahatsız oldu ve boykotun kaldırılmasını istedi. Ayrıca müşriklerin, Kâbe'nin duvarına astıkları boykot kararıyla ilgili yazıyı da bir kurtçuğun yediği görüldü. Üç yılın sonunda müşrikler, boykottan vazgeçmek zorunda kaldılar.

Hüzün Yılı (620)

Müşriklerin, Müslümanlara uyguladığı sosyal ve ekonomik boykotun kaldırılmasından bir süre sonra Peygamberimiz (s.a.v.) iki büyük üzüntü yaşadı. Hz. Peygamber (s.a.v.) önce eşi Hz. Hatice'yi (r.a.), ardından da amcası Ebu Talip'i kaybetti. Hz. Hatice (r.a.), Peygamberimize (s.a.v.) ilk inanan kişiydi. O, Hz. Muhammed (s.a.v.) ile evlendikten sonra maddi ve manevi olarak desteğini Hz. Peygamber'den (s.a.v.) hiç esirgememişti. Ebu Talip ise yeğenini çocuk yaştan itibaren büyütüp yetiştirmişti. Hz. Muhammed (s.a.v.), peygamberlikle görevlendirildikten sonra müşriklerin baskılarına karşı daima onu korumuş ve vefat edene kadar ona desteğini sürdürmüştü. Bu iki önemli insanın vefatı, Peygamberimizi (s.a.v.) ve tüm Müslümanları derin bir üzüntüye boğdu. Bu nedenle Hz. Hatice (r.a.) ile Ebu Talip'in vefat ettiği yıla Hüzün Yılı denildi.

Taif Yolculuğu (620)

Müslümanlar Mekke'de çok zor günler geçiriyorlardı. Hz. Hatice (r.a.) ile Ebu Talip'in vefatından sonra müşrikler, Hz. Peygamber'e (s.a.v.) ve Müslümanlara karşı baskılarını daha da artırdılar. Bu sebeple Hz. Peygamber (s.a.v.), İslam'ı yayabileceği, tebliğ edebileceği yeni yerler aramaya başladı. Evlatlığı Zeyd bin Harise'yi (r.a.) yanına alarak Taif'e gitti. Orada insanlara Kur'an'dan ayetler okudu, Allah'ın (c.c.) emir ve yasaklarını anlattı. Taiflileri İslam'a davet etti. Ancak onlar, Peygamberimize (s.a.v.) tepki gösterdiler ve kötü davrandılar. Kölelere ve çocuklara Hz. Peygamber'i (s.a.v.) taşlattılar. Zeyd bin Harise (r.a.), Taiflilerin attığı taşlar Peygamberimize (s.a.v.) gelmesin diye vücudunu Allah Resulü'nün (s.a.v.) önüne siper etti. Her ikisinin de vücudu ve ayakları kanlar içinde kaldı.

Peygamberimiz (s.a.v.) ile Zeyd bin Harise (r.a.) yorgun ve bitkin hâlde bir üzüm bağına sığınarak canlarını kurtarabildiler. Peygamberimiz (s.a.v.) buna rağmen Taiflilere beddua etmedi, onların hidayete ermeleri ve doğru yolu bulmaları için Allah'a (c.c.) dua etti. Peygamberimiz (s.a.v.) ile Zeyd bin Harise (r.a.), bağda kendilerine gelmeye çalışırken Addas adlı bir köle onlara üzüm ikram etti. Hz. Peygamber (s.a.v.) üzüm yemeye "Bismillâh" diyerek

başlayınca Addas hayretle "Bu bölge halkı böyle söz bilmezler, onlar Allah'ın adını anmazlar." dedi. Peygamberimiz (s.a.v.) onun nereli olduğunu sordu. Addas "Ninovalıyım, Hristiyanım." dedi. Bunun üzerine Hz. Muhammed (s.a.v.), "Demek kardeşim Yunus Peygamber'in memleketindensin." dedi. Addas, Peygamberimize (s.a.v.), "Sen Yunus'u nereden tanıyorsun?" dedi. Hz. Peygamber (s.a.v.) "Yunus benim kardeşimdir. O da benim gibi peygamberdi." dedi. Hz. Muhammed (s.a.v.) bir süre Addas ile sohbet ettikten sonra onu İslam'a davet etti. O da şehadet getirerek Müslüman olduğunu bildirdi. Peygamberimiz (s.a.v.) ile Zeyd bin Harise bir süre üzüm bağında dinlendikten sonra tekrar Mekke'ye dönmek üzere yola çıktılar. Resulullah (s.a.v.) Taif'ten bir sonuç alamamanın üzüntüsü içinde Mekke'ye döndü.

Peygamberimiz (s.a.v.), eşi ile amcasının vefatının ve Taif'te yaşadığı üzücü olayın ardından sevindirici bir olay yaşadı. Yüce Allah (c.c.), Hz. Peygamber'i (s.a.v.) "İsrâ ve Miraç Mucizesi" ile ödüllendirdi. Resulullah (s.a.v.) bir gece Allah'ın (c.c.) emri ile Mekke'deki Mescid-i Haram'dan Kudüs'teki Mescid-i Aksâ'ya götürüldü. Oradan da Allah'ın (c.c.) katına yükseltildi. Bu olaya "İsrâ ve Miraç Mucizesi" denir. Kur'an-ı Kerim'de, İsrâ ve Miraç Mucizesi ile ilgili olarak şöyle buyrulur: "Bir gece, kendisine ayetlerimizden bir kısmını gösterelim, diye kulunu (Muhammed'i) Mescid-i Haram'dan, Mescid-i Aksâ'ya götüren Allah, noksan sıfatlardan münezzehtir. O gerçekten işitendir, görendir."

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 4 : Hz. Muhammed'in Hayatı
Konu : Hicret

Peygamberimiz (s.a.v.) bir yandan Mekke'de İslam'ı yaymaya çalışırken bir yandan da dışarıdan Mekke'ye gelenlerle iletişim kurmaya ve onlara İslam'ı anlatmaya çalışıyordu. Yılın belli zamanlarında Mekke'de panayırlar kuruluyordu. İnsanlar hem ticaret yapmak hem de Kâbe'yi ziyaret etmek için akın akın Mekke'ye geliyordu. Peygamberimiz (s.a.v.) bu insanlarla konuşup onların Müslüman olmasını sağlamayı ve böylece İslam'ın Mekke dışında da yayılmasını amaçlıyordu. Hz. Peygamber (s.a.v.) 620 yılında Akabe denilen yerde Medine'den gelen altı kişilik bir grupla karşılaştı. Onlara, kendisinin Allah'ın (c.c.) resulü olduğunu söyledi ve Kur'an'dan ayetler okudu. Sonra da onları İslam'a davet etti. Medineliler burada Müslüman oldular ve bir sonraki yıl aynı yerde buluşmak üzere Hz. Peygamber (s.a.v.) ile sözleşip Medine'ye döndüler.

Medineliler, yakınlarına son Peygamber'den ve İslam dininden söz ettiler. Onların bu çabaları sonucunda bazı insanlar Müslüman oldu. Medineliler Peygamberimizle (s.a.v.) ilk görüşmeden bir yıl sonra 621'de on iki kişilik bir grupla tekrar Mekke'ye geldiler ve yine Akabe'de Peygamberimizle (s.a.v.) buluştular. Bu kişiler; Allah'a (c.c.) hiçbir şeyi ortak koşmayacaklarına, çocukları öldürmeyeceklerine, Allah'a (c.c.) ve Resul'üne (s.a.v.) itaat edeceklerine dair Hz. Muhammed'e (s.a.v.) söz verdiler. Bu sebeple 621'de Medinelilerle Peygamberimiz (s.a.v.) arasında gerçekleşen bu görüşmeye, "**I. Akabe Biatı**" denildi.

Medineli Müslümanlar, I. Akabe Biatı sırasında Peygamberimizle (s.a.v.) bir yıl sonra aynı yerde buluşmak üzere sözleştiler ve Mekke'den ayrıldılar. Hz. Peygamber (s.a.v.) onlarla birlikte Medine'de insanlara Kur'an öğretmek ve İslam'ı anlatmak üzere Mus'ab bin Umeyr'i (r.a.) de gönderdi. Onun ve yeni Müslüman olanların çabalarıyla İslamiyet Medine'de hızla yayılmaya başladı. Birçok insan İslam'a girdi.

Medineliler, I. Akabe Biatı'ndan bir yıl sonra yetmiş beş kişilik daha kalabalık bir grupla yine Mekke'ye geldiler ve gizlice Akabe'de Peygamberimizle (s.a.v.) buluştular. Burada Resulullah'a (s.a.v.) bağlılıklarını bildirdiler. Peygamberimizi (s.a.v.) Medine'ye davet ettiler. Hz. Peygamber'i (s.a.v.) kendi canları, çocukları ve aileleri gibi koruyacaklarına, ona itaat edeceklerine dair söz verdiler. 622 yılında Peygamberimiz (s.a.v.) ile Medineli Müslümanlar arasında geçen bu görüşmeye de "**II. Akabe Biatı**" denildi. Bu sırada Mekke'de Müslümanlar, müşriklerin baskı ve eziyetlerinden iyice bunalmışlardı. Onlar inançlarını çok zor şartlarda yaşamaya çalışıyorlardı. Peygamberimiz (s.a.v.) II. Akabe Biatı'ndan sonra Müslümanlara Medine'ye hicret edebileceklerini bildirdi. Bu habere çok sevinen Müslümanlar, gruplar hâlinde Mekke'den ayrılp Medine'ye hicret etmeye başladılar.

Biat: Söz verme, birinin hâkimiyetini kabul etme ve emrine bağlılığını bildirme gibi anlamlara gelir.

Müslümanların hicret için Medine'ye doğru yola çıkması, müşrikleri telaşlandırdı ve korkuttu. Müşrikler İslam'ın Mekke dışında duyulmasını ve yayılmasını istemiyorlardı. Ayrıca Medine, müşriklerin Şam ticaret yolu üzerinde bulunan bir şehirdi. Müslümanların burada

olması onların ticaret yollarının güvenliğini tehlikeye düşürebilirdi. Bu nedenle müşrikler, hemen Daru'n-Nedve'de toplandılar. Peygamberimizi (s.a.v.) öldürmeye karar verdiler. Bunu yapmak için de her kabileden birer genç seçtiler. Bu gençler geceleyin Hz. Peygamber'in (s.a.v.) evini kuşatacaklar ve sabahleyin hep birlikte Resulullah'ın (s.a.v.) evine girip onu öldüreceklerdi. Cebrail (a.s.), onların bu planını Peygamberimize (s.a.v.) bildirdi. Bunun üzerine Resulullah (s.a.v.), arkadaşı Hz. Ebu Bekir'e (r.a.) haber gönderdi ve hicret için hazırlık yapmasını istedi. Hz. Muhammed (s.a.v.), yanındaki emanetleri sahiplerine teslim etmesi için amcasının oğlu Hz. Ali'ye (r.a.) verdi ve onu gece kendi yatağına yatırarak evden çıktı. Hz. Peygamber (s.a.v.), geceleyin evinden Yasîn suresinin ilk ayetlerini okuyarak ayrıldı ve Peygamberimizin (s.a.v.) evini kuşatan müşrikler onu göremediler.

Hz. Peygamber (s.a.v.) evinden çıktıktan sonra Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) yanına gitti ve onunla birlikte hicret için Medine'ye doğru yola çıktı. Resullullah (s.a.v.) ile Hz. Ebu Bekir (r.a.), bir süre Mekke yakınlarındaki Sevr Mağarası'nda gizlendiler. Peygamberimizin (s.a.v.) evini kuşatan müşrikler, sabahleyin onun yatağında Hz. Ali'yi (r.a.) görünce şaşkına döndüler. Hz. Muhammed'in (s.a.v.) hicret için evden ayrıldığını öğrenen Mekkeli müşrikler, her tarafta Resulullah'ı (s.a.v.) aramaya başladılar. Onu bulup getirene büyük ödüller vadettiler. Bir ara müşriklerden bir grup Sevr Mağarası'nın önüne kadar geldi. Fakat mağaranın ağzına örümcek ağ ördüğünden ve bir kuş da yuva yaptığından dolayı içeride kimse yok zannederek oradan ayrıldılar. Peygamberimiz (s.a.v.) ve Hz. Ebu Bekir (r.a.) tehlikenin geçtiğini görünce mağaradan çıkıp Medine'ye doğru yollarına devam ettiler. Kuba denilen yere geldiklerinde bir süre burada konakladılar. Bu sırada Peygamberimiz (s.a.v.) Kuba'da bir mescit yaptırdı.

Hz. Peygamber (s.a.v.) ile Hz. Ebu Bekir (r.a.) birkaç gün Kuba'da kaldıktan sonra Medine'ye doğru tekrar yola koyuldular. Bir cuma günü Ranuna Vadisi denilen yere geldiler ve Peygamberimiz (s.a.v.) Müslümanlara burada ilk cuma namazını kıldırdı. Cuma namazından sonra hicret yolculuğuna devam eden Peygamberimiz (s.a.v.), bir süre sonra sağ salim Medine'ye ulaştı. Hz. Peygamber'i (s.a.v.) dört gözle bekleyen Medineliler, onu büyük bir sevgi ve coşkuyla karşıladılar. 622 yılında gerçekleşen bu olaya **Hicret** denir.

Hicret'in Müslümanlar için çok önemli faydaları ve sonuçları olmuştur. Bunlar, şu şekilde belirtilebilir:

- Müslümanlar, hicretle birlikte dinlerini özgürce yaşama ve yayma imkânına kavuştular.
- Müslümanlar, Mekkeli müşriklerin baskı ve zulmünden kurtuldular.
- Müslümanlar, Medine'de yeni bir İslam toplumunun temellerini attılar.
- İslamiyet Medine başta olmak üzere tüm Arap Yarımadası'nda hızla yayılmaya başladı.
- Hicret, Hz. Ömer (r.a.) zamanında yeni bir takvimin yani hicri takvimin başlangıcı olarak kabul edildi.

Muhacir: İslam dinini, Kur'an-ı Kerim'in emrettiği gibi yaşamak ve Mekkeli müşriklerin baskılarından kurtulmak ve din, can, namus, akıl, soy emniyetini sağlayıp her türlü tehlikeden kurtulmak amacıyla Mekke'den Medine'ye hicret eden Müslümanlara denir.

Ensar: Hicret sırasında Hz. Peygamber'e (s.a.v.) ve Mekke'den Medine'ye göç eden diğer Müslümanlara kucak açıp onları misafir eden; din kardeşlerinin beslenme, barınma ihtiyaçlarını gideren, farklı bir ortamda yeni bir yaşam kurabilmelerinde onlara yardımcı olan ve sahip oldukları her şeyi onlarla paylaşan Medineli Müslümanlara denir.

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 4

: Hz. Muhammed'in Hayatı

Konu

: Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Daveti: Medine Dönemi

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), Medine'ye hicret ettikten sonra ilk önce burada bir mescit yaptırdı. Mescidin yapımında bizzat kendisi de çalıştı. Bu mescide Mescid-i Nebi adı verildi. Mescid-i Nebi'nin bitişiğine Peygamberimizin (s.a.v.) ailesi için ev, kimsesiz Müslümanlar ve ilim öğrenmek isteyenler için de bir oda yapıldı. Buraya Suffe adı verildi.

Mescid-i Nebi'nin o dönem pek çok sosyal işlevi vardı. Müslümanlar namazlarını cemaatle mescitte kılıyor, sorunlarını burada görüşüp çözüme kavuşturuyordu. Namazlardan önce ve sonra mescitte Peygamberimizin (s.a.v.) çevresinde toplanıyor, onun açıklamalarını dinliyor ve Allah'tan (c.c.) gelen vahiyleri öğreniyordu. Müslümanlar sık sık burada bir araya gelip tanışma, sohbet etme imkânı buluyordu. Bu da onların kaynaşmasına, sorunlarını ve sıkıntılarını paylaşmasına katkı sağlıyordu. Ayrıca Müslümanlar, savaşlardan önce mescitte toplanıp savaşta uygulanacak planı görüşüyor ve karara bağlıyordu. Peygamberimiz (s.a.v.), dışarıdan Medine'ye gelen yabancı heyet ve elçilerle de mescitte görüşüyordu. Bunun yanında Peygamberimiz (s.a.v.) hem Mescid-i Nebi'de hem de Suffe'de eğitim ve öğretim faaliyetlerini yürütüyordu. Mescid-i Nebi ve Suffe ilim öğrenilen bir kurum niteliğindeydi. Burada Müslümanlar, gelen Kur'an ayetlerini ezberliyor, okuma ve yazma öğreniyordu. Hatta Suffe'de farklı kabile ve toplumların dillerini öğrenen Müslümanlar da vardı. Bütün bunlar Mescid-i Nebi'nin, Medine'de İslam toplumunun oluşmasında çok önemli görevleri yerine getirdiğini göstermektedir.

Hz. Peygamber (s.a.v.), Hicret'ten sonra Medine'de toplumsal barışı sağlamaya yönelik birçok çalışma yaptı. Bunların başında Evs ve Hazreç adlı iki büyük Arap kabilesini barıştırması gelir. Bu iki kabile arasında yıllardan beri süregelen düşmanlıklar, anlaşmazlıklar ve kan davaları vardı. Hz. Peygamber (s.a.v.) Medine'ye hicret ettiğinde bu kabilelerden birçok kişinin Müslüman olduğunu gördü. Bir süre sonra Evs ve Hazreç kabilelerinin ileri gelenleriyle görüşüp onların barışmasını sağladı. Bunun ardından da Peygamberimiz (s.a.v.), Mekke'den hicret eden her bir Müslüman'ı Medineli bir Müslüman'la kardeş ilan etti. Buna "**Muâhat**" denir. Böylece Medineli Müslümanlar, Mekke'den hicret eden muhacirlerle evlerini, yiyeceklerini, bağ ve bahçelerini paylaştılar. Onlara destek ve yardımcı oldular. Bu durum Müslümanlar arasındaki kardeşlik duygularını güçlendirdi. Paylaşma ve yardımlaşmayı artırdı.

Hz. Peygamber (s.a.v.), Medine'de bütün toplum kesimleriyle barış ve huzur içinde yaşamak istiyordu. Bunun için Yahudilerle de "Medine Sözleşmesi" adı verilen bir anlaşma yaptı. Bu anlaşmanın başlıca maddeleri şunlardır:

- Müslümanlar ve Yahudiler barış içinde yaşayacaklar,
- Diyet ve fidyelere ait kurallar eskiden olduğu şekilde devam edecek,
- Yahudiler dinlerinde özgür olacaklar,
- Medine'ye bir saldırı olursa şehri birlikte savunacaklar,
- Müslümanlar ve Yahudiler birbirlerinin düşmanlarıyla ittifak kuramayacaklar,
- Taraflar arasında çıkacak her türlü anlaşmazlıkta, Hz. Peygamber (s.a.v.) hakem kabul edilecek.

Bedir Savaşı (624)

Hız. Peygamber (s.a.v.), Medine’de toplumsal barış ortamını sağlamaya çalışırken Mekkeli müşrikler ise Müslümanlara saldırmak üzere savaş hazırlıklarına başladılar. Savaş giderlerini karşılamak ve ihtiyaç duydukları şeyleri almak için Ebu Sufyan’ın liderliğinde Suriye’ye büyük bir ticaret kervanı gönderdiler. Peygamberimiz (s.a.v.), Medine yakınlarından geçecek olan bu kervanı takip etmek istedi. Fakat Ebu Sufyan farklı bir yoldan giderek Hız. Muhammed’in (s.a.v.) takibinden kurtuldu. Bunu duyan Mekkeli müşrikler, bin kişilik bir orduyla Müslümanlara saldırmak üzere Medine’ye doğru yola çıktılar. Hız. Peygamber (s.a.v.) de üç yüz kişilik bir kuvvetle Bedir denilen yere geldi. Müşriklerle Müslümanlar arasındaki ilk savaş burada gerçekleşti. İslam ordusu, kendilerinden çok daha güçlü olan müşriklerin ordusunu büyük yenilgiye uğrattı. Bu savaşta Mekkeli müşriklerden yetmiş kadar kişi öldü ve çok sayıda kişi de esir alındı. Ölenler arasında müşriklerin ileri gelenlerinden Ebu Cehil, Ümeyye bin Halef, Utbe bin Rebia gibi kişiler de vardı. Müslümanlar ise bu savaşta on dört şehit verdiler.

Müslümanlar, Bedir’de Allah’ın (c.c.) yardımıyla büyük bir zafer elde ettiler. Bununla ilgili olarak bir ayette şöyle buyrulur: “Andolsun sizler güçsüz olduğunuz hâlde Allah Bedir’de size yardım etmişti. Öyleyse Allah’tan sakının ki ona şükretmiş olasınız.” Bedir’de kazanılan zafer ve elde edilen ganimet Müslümanlara büyük bir moral oldu ve güç kattı.

Uhud Savaşı (625)

Bedir Savaşı’ndan bir yıl sonra Mekkeli müşrikler, Bedir’in intikamını almak için üç bin kişiden oluşan büyük bir ordu hazırladılar ve Medine’ye doğru yola çıktılar. Bunu haber alan Peygamberimiz (s.a.v.), Müslümanları topladı ve savaşta nasıl bir strateji izleyeceklerini onlarla istişare etti. İstişare sonunda müşriklerin ordusunun Uhud’da karşılanması kararlaştırıldı. Hız. Peygamber (s.a.v.), 700 kişilik ordusuyla müşriklerden önce Uhud’a vardı. Uhud Dağı’nın geçit noktasını kontrol altına almak için Abdullah bin Cübeyr komutasında elli kişilik bir okçu birliğini, Ayneyn Tepesi’ne yerleştirdi. Onlara yerlerinden ayrılmamalarını sıkı sıkı tembih etti.

Müşriklerin ordusu ile İslam ordusu Uhud’da karşı karşıya geldi. İslam ordusu, savaşın hemen başında düşman ordusunu bozguna uğrattı. Mekkeli müşrikler dağıldı. Sağa, sola kaçışmaya başladı. Bunu gören Ayneyn Tepesi’ndeki Müslüman okçu birliği, savaşı kazandık diye yerlerinden ayrıldı ve ganimet toplamak için aşağıya indi. Tepede sadece birkaç kişi kaldı. Uhud Dağı’nın arkasındaki müşriklere ait atlı birliğinin komutanı Halit bin Velid bu durumu gördü. Onun komutasındaki atlı birliği, Ayneyn Tepesi’ndeki okçuları şehit edip Müslümanları arkadan kuşattı. Halit bin Velid’in savaş alanına geldiğini gören müşrikler, tekrar geri döndüler. Bunun sonucunda İslam ordusu iki ateş arasında kaldı. Müslümanlar zor anlarda dahi kahramanca çarpışmayı sürdürdüler. Bu sırada Ebu Sufyan’ın hanımı Hint tarafından özel olarak tutulan Vahşi’nin attığı mızrakla Peygamberimizin (s.a.v.) amcası Hız. Hamza (r.a.) şehit düştü. Hız. Ebu Bekir (r.a.), Hız. Ömer (r.a.), Hız. Ali (r.a.), Sa’d bin Ebî Vakkas (r.a.), Ebu Ducane (r.a.), Talha bin Ubeydullah (r.a.) gibi güçlü sahabiler düşmanla kahramanca çarpıştılar ve vücutlarını Peygamberimize (s.a.v.) siper ettiler. Canları pahasına Resulullah’ı (s.a.v.) korumaya çalıştılar. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) yanağından yaralandı ve Resulullah’ın (s.a.v.) yüzü kanlar içinde kaldı. İslam ordusu bir yandan toparlanıp Uhud Dağı’na doğru çekilmeye çalışıyor, bir yandan da düşman ordusuyla çarpışmaya devam ediyordu. Bir süre sonra savaş tekrar denk kuvvetlerin mücadelesi hâline geldi. Müşrikler İslam ordusunun üzerine daha fazla gelmeye cesaret edemedi ve geriye çekildi. Ebu Süfyan’ın komutasındaki müşrik ordusu, Bedir’in intikamını aldık diyerek Mekke’ye dönmek üzere yola koyuldu.

Müslümanlar Uhud Savaşı'nda yetmiş şehit verdiler. Müşriklerden ise yirmiden fazla kişi öldü. Hz. Peygamber (s.a.v.) çok sevdiği amcası Hz. Hamza (r.a.) başta olmak üzere birçok sahabinin şehit düşmesine çok üzüldü. Allah Resulü (s.a.v.), şehitleri Uhud'a defnettikten sonra bir süre müşrikleri takip etti ve onların Mekke'ye dönmekte olduklarından emin olduktan sonra ordusuyla birlikte Medine'ye geldi.

Hendek Savaşı (627)

Uhud Savaşı'ndan cesaret alan Mekkeli müşrikler, 627'de Müslümanları yok etmek ve İslam'ı ortadan kaldırmak için büyük bir ordu hazırladılar. 627 yılında on bin kişilik bir orduyla Medine'ye saldırmak üzere yola çıktılar. Bu durumu öğrenen Peygamberimiz (s.a.v.) hemen Müslümanları topladı ve onlarla istişare etti. Yapılan görüşme sonrasında Selman-ı Farisi adlı sahabinin, Medine'nin etrafına hendekler kazıp savunma savaşı yapılması teklifi uygun bulundu. Toplantıdan sonra Peygamberimiz (s.a.v.) ile birlikte bütün sahabiler, gece gündüz demeden büyük bir özveriyle şehrin ovaya açık bölümüne hendekler kazdılar. Hz. Peygamber (s.a.v.) ordusunu hendeğin gerisine konuşlandırdı.

Mekkeli müşrikler, Medine önlerine gelip hendekleri görünce büyük bir şaşkınlık yaşadılar. Hendekleri geçmek için büyük bir uğraş verdiler ama bunu başaramadılar. Müslümanlar, onların hendekleri geçmesine izin vermediler. Kuşatmanın uzamasından dolayı Mekkeli müşriklerin yiyecek ve içecekleri tükendi. Bu arada bir de fırtına çıktı ve müşriklerin karargâhlarının yıkılmasına neden oldu. Sonunda müşrikler çaresiz, yorgun ve bitkin bir şekilde Mekke'ye dönmek zorunda kaldılar. Bu savaş, müşriklerin Müslümanlara karşı son saldırısı oldu. Artık Mekkeliler, Müslümanların gücünü ve Medine'deki varlığını kabul etmek durumunda kaldılar. Bir daha Müslümanlarla savaşılmaya güç yetiremediler. Bu savaştan sonra İslamiyet Arap Yarımadası'na daha hızlı yayıldı. Pek çok kabile İslam'a girdi.

Peygamberimiz (s.a.v.), Medine'deki Yahudilerle "Medine Sözleşmesi" adıyla bir barış anlaşması imzalamıştı. Bir süre sonra Yahudi kabileleri bu anlaşmaya aykırı davranmaya başladılar. Müslüman bir kadın, Kaynuka Yahudilerinin çarşısında alışveriş yaparken bir Yahudi, bu kadının başörtüsüne el uzattı ve onun başörtüsünün açılmasına neden oldu. Kaynuka Yahudileri bu durumu eğlence konusu yaptı. Orada bulunan bir Müslüman, bu çirkin davranışı yapan Yahudi'yi öldürdü. Yahudiler de o Müslüman'ı şehit etti.

Nadiroğulları Yahudileri ise Peygamberimize (s.a.v.) bir suikast planladı. Peygamberimiz (s.a.v.) bir gün onların mahallesinde bir evin gölgesinde otururken Nadiroğullarından bir Yahudi, evin üzerine çıkıp Peygamberimizin (s.a.v.) üzerine taş atmak üzere harekete geçti ancak Cibrail (a.s.) bunu Resulullah'a (s.a.v.) haber verdi. Hz. Peygamber (s.a.v.) hemen yerinden kalkarak bu suikast planından kurtuldu.

Kureyzoğulları Yahudileri de Hendek Savaşı sırasında Müslümanlara arkadan saldırmak üzere gizlice Mekkeli müşriklerle anlaştı ve müşriklere destek oldu. Böylece Medine'deki Yahudi kabileleri, Peygamberimizle (s.a.v.) yaptığı anlaşmaya aykırı davrandılar. Hz. Peygamber (s.a.v.) de onlardan şehirden çıkmalarını istedi. Bunun üzerine Yahudiler, Hayber ve Şam gibi yerlere göç ettiler.

Hudeybiye Antlaşması (628)

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), Mekke'den Medine'ye hicret edeli altı yıl olmuştı. Hz. Muhammed (s.a.v.), doğup büyüdüğü vatanını ve kutsal Kâbe'yi çok özlemişti. Mekke'yi ve Allah'ın (c.c.) evi Kâbe'yi görmek istiyordu. Peygamberimiz (s.a.v.) 628'de bin dört yüz kişiyle birlikte Kâbe'yi ziyaret etmek için Mekke'ye doğru yola çıktı. Müslümanlar yanlarına kılıçtan başka herhangi bir silah almadılar. Peygamberimiz (s.a.v.) ile Müslümanlar Hudeybiye denilen yere geldiklerinde konakladılar. Resulullah (s.a.v.), Hz. Osman'ı (r.a.) Mekkelilere elçi olarak gönderdi. Hz. Osman (r.a.), onlara amaçlarının yalnızca Kâbe'yi ziyaret etmek olduğunu, savaş yapmak için gelmediklerini bildirdi. Müşrikler, Müslümanları Mekke'ye sokmayacaklarını ve Kâbe'yi ziyaret etmelerine izin vermeyeceklerini söylediler. Hz. Osman'ı (r.a.) da Mekke'de alıkoydular.

Hz. Osman'ın (r.a.) geri dönmesi gecikince Peygamberimiz (s.a.v.) ve Müslümanlar endişelendiler. Bir süre sonra Hz. Osman'ın (r.a.) öldürüldüğü, tutuklandığı gibi haberler gelmeye başladı. Bunun üzerine Müslümanlar, bir ağacın altında toplanıp Hz. Osman'ın (r.a.) intikamını almaya, canları pahasına ölünceye kadar müşriklerle çarpışacaklarına dair Peygamberimize (s.a.v.) söz verdiler. Buna Rıdvan Biatı adı verildi.

Mekkeli müşrikler, Müslümanların bu kararını duyunca Hz. Osman'ı (r.a.) serbest bıraktılar ve Süheyl bin Amr başkanlığında Peygamberimize (s.a.v.) bir heyet gönderdiler. Müşriklerle Peygamberimiz (s.a.v.) arasında geçen uzun görüşmeler sonunda bir antlaşma yapıldı. Bu antlaşmaya göre;

- Müslümanlar ancak bir yıl sonra Kâbe'yi ziyaret edebilecekler,
- Müslümanlar, Mekke'ye geldiklerinde yanlarında kılıçtan başka bir silah bulundurmayacaklar ve Mekke'de en fazla üç gün kalabilecekler,
- Mekkelilerden biri Müslüman olup Medine'ye giderse iade edilecek fakat Müslümanlardan biri tekrar eski dinine dönüp Mekke'ye gelirse iade edilmeyecek,
- Diğer Arap kabileleri, iki taraftan istediklerinin hâkimiyetine girmekte ve anlaşma yapmakta serbest olacak,
- Bu antlaşma on yıl geçerli olacak.

Hz. Peygamber (s.a.v.) ile Mekkeli müşrikler arasında yapılan bu antlaşmaya **Hudeybiye Antlaşması** denildi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), Hudeybiye Antlaşması ile sağlanan barış ortamını değerlendirerek birçok yabancı devlet başkanına elçilerle İslam'a davet mektupları gönderdi. Bizans, İran, Mısır, Habeshistan hükümdarları bunların başında gelir. Örneğin; Hz. Peygamber'in (s.a.v.) Bizans Hükümdarı Heraklius'a gönderdiği mektup şöyledir:

"Bismillâhirrahmânirrahîm. Allah'ın kulu ve resulü Muhammed'den Rum'un büyüğü Heraklius'a. Hidayete uyanlara selam olsun. Bundan sonra seni İslam'a davet ediyorum. İslam'ı kabul et ki kurtuluşa eresin. Allah da sana mükâfatını iki kat versin. Eğer kabul etmezsen halkının vebali senin boynunadır.

'Ey ehl-i kitap! Sizinle bizim aramızda müşterek olan bir söze geliniz. Allah'tan başkasına tapmayalım; O'na hiçbir şeyi ortak koşmayalım ve Allah'ı bırakıp da kimimiz kimimizi ilahlaştırmasın. Eğer onlar yine yüz çevirirlerse işte o zaman, şahit olun ki biz Müslümanlarız, deyin.'

Yabancı devletlerin hükümdarları genel olarak Peygamberimizin (s.a.v.) gönderdiği elçilere iyi davrandılar. Bizans, Mısır, Habeşistan hükümdarları Peygamberimize (s.a.v.) çeşitli hediyeler göndererek elçileri uğurladılar. İran Kısrası ise mektupta Hz. Muhammed'in (s.a.v.) adının kendi adından önce yazılmasına kızdı ve Peygamberimizin (s.a.v.) mektubunu yırttı. Elçiye de huzurundan dışarı çıkardı. Gassan Kralı da Peygamberimizin (s.a.v.) gönderdiği mektubu yere attı ve Medine'ye ordusuyla saldırıda bulunacağı tehdidinde bulundu.(20)

Hz. Peygamber (s.a.v.), gönderdiği mektup ve elçilerle İslam'ın Arap Yarımadası dışında da duyulmasını ve yayılmasını amaçladı.

Necran'da kalabalık bir Hristiyan topluluğu yaşıyordu. Peygamberimiz (s.a.v.) bir mektup göndererek onları İslam'a davet etti. Bunun üzerine Necranlı Hristiyanlar, Hz. Peygamber'le (s.a.v.) görüşmek üzere Medine'ye bir heyet gönderdiler. Bu heyet, Mescid-i Nebi'de bir süre Peygamberimiz (s.a.v.) ile görüştüktan sonra kendi dinlerinde kalmak istediklerini ancak cizye vermeye de razı olduklarını belirtti. Hz. Peygamber (s.a.v.) bunu uygun buldu ve onları dinlerinde özgür bıraktı. Hatta o gün Necranlı Hristiyanların Mescid-i Nebi'de ibadet etmelerine izin verdi.

Mekke'nin Fethi (630)

Mekkeli müşriklerin himayesindeki Benî Bekir kabilesi, bir gece Müslümanların himayesindeki Huzaa kabilesine saldırdı ve birçok kişiyi öldürdü. Huzaalılar durumu Peygamberimize (s.a.v.) bildirdi. Allah Resulü (s.a.v.) Mekkeli müşriklere bir elçi gönderip onlardan, ölen Huzaalıların diyetlerini ödemelerini ya da Benî Bekir kabilesini himaye etmekten vazgeçmelerini istedi. Müşrikler, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) bu teklifini kabul etmediler ve böylece Hudeybiye Antlaşması'nı bozdular. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v.), 630 yılında on bin kişilik büyük bir orduyla Mekke'ye doğru yola çıktı. İslam ordusu Mekke yakınlarındaki "Merru'z - Zehran" denilen yere geldiğinde karargâh kurdu.

Peygamberimizin (s.a.v.) büyük bir orduyla Mekke yakınlarına kadar geldiğini öğrenen müşrikler, büyük bir korkuya kapıldılar. Mekkelilerin lideri Ebu Süfyan, bilgi edinmek için İslam ordusunun yakınlarına kadar geldi. Peygamberimizin (s.a.v.) muhafızları onu gördü ve alıp Hz. Muhammed'in (s.a.v.) yanına getirdi. Resulullah (s.a.v.), onu ordusunun arasında gezdirdi ve savaş yapmaksızın Mekke'ye girmek istediğini belirtti. Ardından da Ebu Süfyan'ı İslam'a davet etti. Ebu Süfyan, Resulullah'ın (s.a.v.) huzurunda şehadet getirip Müslüman oldu. Hz. Peygamber (s.a.v.), ona Mescid-i Haram'a girenlerin, Ebu Süfyan'ın evinde ya da kendi evinde kalanların güvende olacağını söyledi. Bu durumu Mekkelilere bildirmesini istedi.

Ebu Süfyan, Peygamberimizin (s.a.v.) yanından ayrılıp Mekke'ye döndüğünde müşriklere Hz. Muhammed'in çok büyük bir orduyla Mekke'yi fetih için geldiğini ve ona karşı koymalarının mümkün olmadığını söyledi. Kendisinin de Müslüman olduğunu ifade etti. Kâbe'de olanların ve kendisinin evine sığınanların güvende olacağını bildirdi.

Hz. Peygamber (s.a.v.), Ebu Süfyan'ın ardından ordusuyla birlikte Mekke'ye doğru hareket etti. İslam ordusu önemli bir çatışmayla karşılaşmaksızın dört bir koldan akın akın şehre girdi ve Kâbe'de toplandı. Kutsal Kâbe'yi putlardan temizledi. Bilal-i Habeşi, Kâbe'nin üzerine çıkıp güzel ve gür sesiyle ezan okudu. Hz. Peygamber (s.a.v.), Mescid-i Haram'da olan Mekkelilere bir konuşma yaptı ve onları affettiğini söyledi. Bu durum Mekkeliler üzerinde büyük etki yaptı ve çok sayıda insan Resulullah'ın (s.a.v.) yanına gelip Müslüman olduğunu bildirdi.

Müslümanlar, 622'de terk etmek zorunda kaldıkları vatanlarına büyük bir sevinç ve heyecanla girdiler. Mekke'yi fethettikleri ve vatanlarına kavuştukları için Allah'a (c.c.) şükrettiler. Kâbe'de dua ve ibadet etmenin huzurunu, mutluluğunu yaşadılar. Mekke'nin fethiyle birlikte artık Arap Yarımadası'nın en büyük gücü olduklarını herkese ilan ettiler.

Allah Resulü (s.a.v.), Mekke'nin fethinden sonra ordusuyla birlikte tekrar Medine'ye döndü. Mekke'nin fethi her tarafta duyuldu ve insanlar, Arap Yarımadası'nın farklı yerlerinden gruplar ve kabileler hâlinde Medine'ye gelip Peygamberimize (s.a.v.) Müslüman olduklarını bildirdiler.

Veda Haccı ve Veda Hutbesi (632)

Hz. Peygamber (s.a.v.), Mekke'nin fethinden iki yıl sonra Müslümanlara hac ibadetini yerine getirmek için Mekke'ye gideceğini haber verdi. Müslümanlar bu habere çok sevindiler. Hazırlıklar yapıldıktan sonra Peygamberimiz (s.a.v.), çok sayıda sahabe ile birlikte hac için yola çıktı. Resulullah (s.a.v.) Mekke'ye ulaştığında, Arap Yarımadası'nın dört bir yanından gelen yüz bini aşkın Müslüman ile Kâbe'de bir araya geldi. Müslümanlarla birlikte Kâbe'yi tavaf etti. Arefe günü Arafat'a çıktığında burada Müslümanlara bir konuşma yaptı. İslam tarihinde bu konuşmaya Veda Hutbesi Peygamberimizin (s.a.v.) yaptığı hacca da Veda Haccı denildi.

Peygamberimiz (s.a.v.) Veda Hutbesi'nde şöyle buyurmuştur:

"Hamd Allah'a mahsusur. Ona hamdeder, ondan yardım isteriz. Şahitlik ederim ki Allah'tan başka ilah yoktur. O tektir. Onun eşi ve benzeri yoktur. Yine şahitlik ederim ki Muhammed onun kulu ve resulüdür.

Ey insanlar! Sözümlü iyi dinleyiniz. Bilmiyorum, belki bu seneden sonra sizinle burada ebedî olarak bir daha beraber olamayacağım.

İnsanlar! Bu günleriniz nasıl mukaddes bir gün ise bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise bu şehriniz Mekke nasıl kutsal bir şehir ise canlarınız, mallarınız, namus ve şerefınız de öylece mukaddestir; her türlü saldırıdan korunmuştur.

Ashabım! Yarın Rabb'inize kavuşacaksınız. Bugünkü her hâl ve hareketinizden muhakkak sorgulanacaksınız. Sakın benden sonra eski sapıklıklara dönüp de birbirinizin boynunu vurmayınız.

Ashabım! Kimin yanında bir emanet varsa onu hemen sahibine versin. Biliniz ki faizin her çeşidi kaldırılmıştır. İlk kaldırdığım faiz de Abdülmuttalip oğlu Abbas'ın faizidir. Lakin ana paranız size aittir. Ne zulmediniz. Ne de zulme uğrayınız. Ashabım! Dikkat ediniz. Cahiliye'den kalma bütün âdetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Cahiliye Devri'nde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. Kaldırdığım ilk kan davası Abdülmuttalip'in torunu Rebia'nın davasıdır.

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu konuda Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Müminler! Size iki emanet bırakıyorum. Ona sınırsız sarıldıkça yolunuzu hiç şaşırırmazsınız. Bu emanetler: Allah'ın kitabı, Peygamber'in sünnetidir.

Müminler! Sözümlü iyi dinleyin, iyi belleyin. Rabb'iniz birdir, babanız birdir. Hepiniz Âdem'densiniz. Âdem de topraktan yaratılmıştır. Arap'ın Arap olmayan üzerinde, kırmızı tenlinin siyah üzerinde, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Allah katında üstünlük ancak takva ile. Müslüman, Müslüman'ın kardeşidir. Böylece bütün Müslümanlar kardeşler. Bir Müslüman'a kardeşinin kanı da malı da helal olmaz. Fakat gönül hoşnutluğu ile vermişse başkadır. Bu nasihatlerimi burada bulunanlar, bulunmayanlara bildirsınler. Olabilir ki bildirilen kimse, burada bulunup da işitenden daha iyi kavramış olabilir.

'Ey insanlar! Yarın beni sizden soracaklar, ne dersiniz?' diye sordu. Dinleyenler, 'Allah'ın dinini tebliğ ettin, vazifeni hakkıyla yaptın, bize nasihat ve vasiyette bulundun, diye şahadet ederiz.' dediler. Bunun üzerine Peygamberimiz (s.a.v.) 'Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab!' buyurdu."

H. Peygamber'in (s.a.v.) Vefatı (632)

Resulullah (s.a.v.) Veda Haccı'ndan sonra Medine'ye döndü. O, bir süre sonra da hastalandı. Günden güne hastalığı iyice ağırlaştı. Bazen Mescid-i Nebi'ye namaz kıldırmaya gidemediği zamanlar da oldu. Mescide gidemediği vakitlerde namazları kıldırmak üzere Hz. Ebu Bekir'i (r.a.) görevlendirdi. Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.), 8 Haziran 632'de Allah'ın (c.c.) rahmetine kavuştu.

Peygamberimizin (s.a.v.) vefat haberi Müslümanları yasa boğdu. Müslümanlar Resulullah'ın (s.a.v.) vefat ettiğine inanmak istemediler. Hz. Peygamber'i (s.a.v.) kaybetmek onları derinden sarstı. Ne yapacaklarını ve nasıl davranacaklarını bilemediler. Bir süre sonra Hz. Ebu Bekir (r.a.), Peygamberimizin (s.a.v.) evine geldi ve Resulullah'ın (s.a.v.) cenazesinin bulunduğu odaya girdi. Peygamberimizin (s.a.v.) cansız bedenini görünce gözlerinden yaşlar boşandı. Daha sonra kendini toparlayıp dışarı çıktı ve Müslümanlara şöyle seslendi:

"Ey insanlar! Kim Muhammed'e tapıyor ise bilmiş olsun ki Muhammed ölmüştür. Kim de Allah'a tapıyor idiye bilmiş olsun ki Allah bakidir, ölümsüzdür." Allah Teâlâ (c.c.) şöyle buyurdu: "Muhammed ancak bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Şimdi o ölür ya da öldürülürse gerisin geriye (eski dininize) mi döneceksiniz? Kim gerisin geriye dönerse Allah'a hiçbir zarar veremez. Allah, şükredenleri mükâfatlandıracaktır." Hz. Ebu Bekir'in (r.a.) konuşması Müslümanları biraz olsun sakinleştirdi.

Sevgili Peygamberimizin (s.a.v.) cenazesini, damadı Hz. Ali (r.a.) yıkadı. Amcası Hz. Abbas'ın (r.a.) oğulları ve Üsâme bin Zeyd (r.a.) de ona yardımcı oldular. Müslümanlar gruplar hâlinde Peygamberimizin (s.a.v.) cenaze namazını kıldılar. Sonra da Peygamberimizin (s.a.v.) cenazesini, vefat ettiği yer olan eşi Hz. Âişe'nin (r.a.) odasına defnettiler.

Peygamberimizin (s.a.v.) Medine'deki Mescid-i Nebi'de kabri ile minberi arasındaki yere, "Tertemiz cennet bahçesi, gül bahçesi" anlamında "**Ravza-i Mutahhara**" denir.

6.Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Konu Özetleri

Ünite 4

: Hz. Muhammed'in Hayatı

Konu

: Bir Sure Tanıyorum: Nasr Suresi ve Anlamı

Nasr suresi, Kur'an-ı Kerim'in 110. suresidir ve üç ayetten oluşur. Bu sure, namazlarda sıkça okunan kısa surelerden biridir. Nasr suresi adını, ilk ayette geçen "nasr" kelimesinden almıştır. Nasr: Yardım etme anlamına gelir. Yüce Allah (c.c.) bu surede, Peygamberimize (s.a.v.) ve Müslümanlara Mekke'nin fethinin yakın olduğunu müjdelemiştir. Surede, Mekke'nin fethiyle birlikte insanların bölük bölük İslam'a girdikleri vurgulanır. Bu durumu gördüğünde Peygamberimizden (s.a.v.) ve Müslümanlardan Allah'a (c.c.) şükretmesi istenir. Ayrıca Yüce Allah (c.c.) Nasr suresinde, tövbeleri kabul edeceğini belirtir.

NASR SURESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ۖ وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ
اللَّهِ أَفْوَاجًا ۖ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ ۖ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ۝

OKUNUŞU

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Îzâ câe nasrullâhi velfeth. Ve raeytennâse yedhulûne fî dînillâhi efvâcâ. Fesebbih bihamdi Rabbike vestağfirh. İnnêhû kâne tevvâbâ.

ANLAMI

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla (başlarım).

"Allah'ın yardımı ve fetih (Mekke'nin fethi) geldiğinde ve insanların bölük bölük Allah'ın dinine girdiğini gördüğünde Rabb'ine hamdederek tesbihte bulun ve ondan bağışlanma dile. Çünkü o, tövbeleri çok kabul edendir."